

CONCELLO DE VIGO

Patrimonio Histórico

ASUNTO: Prego de Condicións Técnicas para a contratación do mantemento e conservación das zonas de interese patrimonial do Concello de Vigo

INTRODUCCIÓN

O conxunto das tarefas a realizar oríentanse á consecución dos traballos de mantemento e mellora das diferentes zonas de interese patrimonial e do patrimonio etnográfico do Concello de Vigo, entendendo como tales os elementos con declaración BIC - Ben de Interese Cultural -, así como o resto das superficies verdes xestionadas polo servizo municipal de Patrimonio Histórico.

P1.- OBXECTO DO PREGO

É obxecto deste prego fixar as bases técnicas que regularán o procedemento para a contratación dos traballos de conservación, mellora e reposición das áreas de interese patrimonial dentro do termo municipal de Vigo que se indican na cláusula P2.

A finalidade do contrato é a realización dun mantemento adecuado de seguridade, limpeza e salubridade e garantir que o espazo e os seus elementos cumpran as funcións para as que foron creados, realizando labores tanto preventivas como correctivas de todas as áreas e instalacións pertencentes a estas: substitución de materiais e aparatos avariados, limpeza de carteis e todas aquelas reparacións necesarias sobre equipos e elementos obxecto do presente prego. Estas labores culturais se farán dacordo coa normativa de aplicación.

P2.- ÁMBITO DE ACTUACIÓN

As áreas de interese patrimonial son as incluídas no Anexo I. A realización destes traballos deberá expoñerse en función das distintas tipoloxías das áreas existentes xestionadas pola Concellería de Patrimonio Histórico:

- A – BOSQUE E PRADERÍAS DO “POMBAL” DO PAZO QUIÑONES DE LEÓN
- B - XACEMENTOS
- C - ÁREAS DE INTERESE PATRIMONIAL
- D – MURALLAS DOS CASTELOS DO CASTRO E SAN SEBASTIÁN

P3.- TRABALLOS QUE SE CONTRATAN PARA O MANTEMENTO DO BOSQUE, PRADERIAS DO PAZO QUIÑONES DE LEÓN E XACEMENTOS

O alcance e extensión deste prego refírese á totalidade dos traballos de conservación que as zonas verdes, arborado e instalacións necesitan, así como determinadas subministracións e plantacións.

NIVEL E LABORES QUE ACADA O SERVIZO

O nivel de prestación do servizo deberá ser tal que o estado actual dos distintos lugares a conservar se vexan amplamente favorecidos coas naturais melloras que o tempo e coidados culturais aplicados de forma regular producen. Así mesmo, é responsabilidade da empresa adxudicataria manter en condicións de seguridade, limpeza e salubridade as áreas verdes da súa competencia.

LABORES DE CONSERVACIÓN

A conservación do bosque e praderías anexas ó pombal do recinto amurallado do Pazo de Castrelos será moi rigorosa – entendéndose como un espacio de mantemento especial- primando todas aquelas operacións destinadas a mantelos en perfecto estado tendo en conta o deseño, vexetación orixinal, antecedentes históricos e a súa evolución e transformación ó longo do tempo.

Polo que respecta ós traballos específicos a realizar serán os propios contemplados máis adiante e que corresponden xenericamente ás operacións e labores máis usuais en este campo. Estas condicións de mantemento veñen indicadas na Tipoloxía A.

A empresa adxudicataria, con persoal idóneo en número e competencia profesional, así como os equipos de maquinaria e ferramentas con sistemas e características modernas e eficaces, atenderá debidamente en tempo e forma á realización das seguintes labores de mantemento:

- 3.1 Conservación de plantacións
- 3.2 Conservación de céspedes
- 3.3 Conservación do arborado e palmeiras
- 3.4 Reciclaxe de residuos
- 3.5 Operacións de urxencia e seguridade
- 3.6 Conservación de edificacións

3.1. - Conservación das plantacións.

Para a conservación das plantacións realizaranse as seguintes labores:

- 1. Regos
- 2. Podas
- 3. Reposición de vexetais
- 4. Tratamentos fitosanitarios
- 5. Abonados
- 6. Conservación de trazado de sebes, recorte
- 7. Escardas
- 8. Binas ou cavas
- 9. Angazados
- 10. Limpeza xeral

3.2.- Mantemento de praderías

Para a conservación de céspedes e praderías se realizarán as seguintes labores:

1. Regos
2. Segas
3. Recorte de bordes
4. Eliminación de malas herbas o escardas
5. Aireación
6. Recebados
7. Resementado de áreas danadas
8. Entrecavado, binado e escarificado
9. Perfilado de praderías
10. Tratamentos fitosanitarios
11. Abonados
12. Limpeza xeral
13. Recebado en camiños e paseos
14. Angazado

3.3.- Mantemento e conservación en zonas arboradas

Para a conservación do arborado e palmeiras se realizarán as seguintes labores:

1. Regos
2. Podas
3. Labores de reposición
4. Tratamentos fitosanitarios
5. Abonados
6. Limpeza xeneral
7. Ventos, titores e protectores
8. Destoconado

Deberán preverse, ademais, as seguintes operacións non contempladas como labores xerais de mantemento:

- Restablecemento dos eixos visuais
- Restablecemento do trazo histórico de camiños
- Rehabilitacións de cisternas, acequias e canles
- Reparación de elementos de arquitectura, escultura e decorativos
- Reparación de elementos de urbanización, auga e mobiliario
- Coidados e fomento das árbores monumentais
- Renovación de plantacións con especies orixinais
- Recuperación de topiarias e sebes recortados
- Recuperación de arriates, parterres e praderías

Para a realización destes traballos deberase cumprir a normativa de aplicación para identificar, inventariar e protexe-los xardíns históricos.

3.4- Reciclaxe de residuos

A recollida dos residuos xerados nun espazo verde deberá contempla-la recollida selectiva e o reciclaxe dos materiais que se clasificaran para o tratamento como; residuos vexetais, residuos inertes e residuos especiais.

3.5- Operacións de urxencia e seguridade

En caso de perigosidade, urxencia ou emerxencia, o adxudicatario comunicará a incidencia ao Servizo de Patrimonio Histórico e a continuación actuará de xeito inmediato. Para estas continxencias o adxudicatario deberá ter previsto un equipo de emerxencia con efectivos suficientes e proporcionais á magnitude da incidencia.

3.6- Conservación de edificacións

O adxudicatario comprométese a manter as edificacións dotacionais e tradicionais incluídas nos ámbitos das áreas naturais competencia deste prego en perfectas condicións estruturais, estéticas, de salubridade así como das instalacións propias destes recintos.

As obrigas do adxudicatario inclúen ademais o mantemento exterior das instalacións – limpeza de suciedade e graffitis, pintura, etc-

P4.- TRABALLOS QUE SE CONTRATAN EN ÁREAS DE INTERESE PATRIMONIAL.

O obxecto é fixa-las bases que deben regular os traballos de conservación, mantemento e recuperación das áreas de interese patrimonial con inclusión das instalacións e elementos estruturais, fixando a forma en que deben realizarse os traballos, épocas e calidade da execución de estes espazos que contan cunha normativa de uso propio.

4.1 Zonas a conservar e manter.

As zonas sobre as que se efectuarán os traballos son as que se relacionan no Anexo I.

4.2. Traballos que se contratan.

Dada a natureza das zonas de que se trata, se prevén labores que se corresponden a Tipoloxía B de mantemento, fundamentalmente a sanidade e desenvolvemento vexetal, ornato e hixiene con respecto a estética e ás accións antrópicas, coa finalidade de evitar danos sobre os visitantes. En relación ós traballos a realizar serán os especificados máis adiante (Anexo III), que se corresponden xeralmente ás operacións e labores máis usuais neste campo.

4.3 Labores de conservación

1. Conservación de plantacións
2. Conservación de céspedes
3. Conservación do arborado
4. Reciclaxe de residuos
5. Operacións de urxencia e seguridade

4.4 Traballos mantemento

1. Desbroces
2. Entrecavas
3. Regos
4. Abonados
5. Podas
6. Reposición de marras
7. Tratamentos fitosanitarios
8. Titores e protectores
9. Entresacas
10. Mantemento de infraestruturas
11. Reposición vexetais
12. Recebado en camiños e paseos

P5.- MURALLAS: CASTELO DO CASTRO E CASTELO DE SAN SEBASTIÁN

Dada a natureza e xeometría das zonas de que se trata se prevén labores que se corresponden a un mantemento moi especializado, dirixido fundamentalmente á supresión da vexetación que medra sobre os panos das murallas e á reposición daquelas partes da fábrica que forman os cachotes deteriorados ou fóra de lugar. A supresión desta vexetación invasora tense que acometer dende dúas perspectivas: eliminación dos vexetais e aplicación de herbicidas pre-emerxentes que faciliten esta labor e dilaten a brotación das plantas.

P6.- LABORES DE MANTEMENTO A REALIZAR EN TODOS OS ELEMENTOS OBXECTO DO PREGO

Polo que respecta ós traballos a realizar serán os que se corresponden xenericamente ás operacións e labores culturais usuais no mantemento tanto nas tipoloxías dos xardíns históricos como en áreas patrimoniais, diferenciándose unicamente na frecuencia dos traballos.

6.1. Regos

Os vexetais se regarán nas épocas que fose necesario dependendo das condicións climáticas e das especies existentes, de forma que todos os elementos vexetais atopen non só a porcentaxe de auga necesaria, senón que sirva para manter o arraigo e desenvolvemento do sistema radicular.

6.2. Podas

Para acometer as labores de poda se deberá ter en conta as características fisiolóxicas e morfolóxicas, é dicir, terase en conta:

- Período e tipo de floración
- Período de frutificación
- Función ornamental
- Climatoloxía

- Estado fisiolóxico e fitosanitario
- ### 6.3. Labores de reposición vexetal

Estas labores consistirán na substitución, renovación ou sementado das plantas, arbustos, árbores, palmeiras, zonas de céspede, tapizantes e plantas de flor que perderan considerablemente as súas características ornamentais ou ben que o seu precario estado botánico faga prever tal situación para un futuro próximo. Cando a perda destes elementos fora imputable á Empresa, correrán ó seu cargo os custos da reposición. En caso contrario, o Concello valorará a reposición segundo os prezos ofertados pola Empresa.

6.4. Tratamentos fitosanitarios

A Empresa quedará obrigada a realizar con seus propios medios e nas datas oportunas os tratamentos preventivos adecuados para impedir a iniciación ou propagación de calquera enfermidade ou praga. Así mesmo a combater ata a extinción a enfermidade ou praga.

En todo momento seguiranse as disposicións xerais do RD 1311/2012, do 14 de setembro, polo que se establece o marco de actuación para conseguir un uso sostible dos produtos fitosanitarios. O persoal encargado de realizar os tratamentos debe estar en posesión do carné de Manipulador de produtos fitosanitarios

6.5. Abonados

As actuacións relativas ó abonado serán establecidas e concretadas pola dirección técnica, correspondendo á Empresa a súa execución estrita. Levaranse a cabo coa frecuencia prevista no Anexo II deste Prego. Distinguiranse dous tipos de abonado:

a. Orgánico:

A procedencia será de esterco preferentemente de equino ou, no seu defecto, vacún, con o conseguente proceso de fermentación e exento de elementos contaminantes, especialmente de sementes de malas herbas. Non se aceptarán como adecuados os pallosos o pouco feitos. Tamén aceptaranse Compost ou mantillo procedente de restos vexetais. O abonado se realizará preferentemente en outono, nos meses de setembro-outubro, con unha frecuencia anual e definindo como dose adecuada 2 l/m².

b. Químico:

Realizarase mediante formulacións desa procedencia salvo indicación expresa da dirección técnica, que poderá esixir a utilización de abonos de procedencia orgánica en substitución dos químicos. A superficie a fertilizar será a mesma que a anterior, incluíndose as zonas ocupadas por "tapizantes". Para praderías se efectuarán os realizados de forma habitual: fundamentalmente ó inicio da primavera un abonado mineral a base de (N) e, a finais de outono, un abonado mineral formado por (N,P,K) en dose de 60 gr/m². En calquera caso, a dose de fertilizantes químicos dependerá das condicións físico-químicas do solo.

Copia auténtica do orixinal - Concello de Vigo

Data impresión: 01/06/2016 10:04

Páxina 6 de 36

Expediente 7889/307

Código de verificación: 22E53-5DD2E-32CA5-CA223

Pode validar e/ou obter copia electrónica do documento utilizando o código QR da esquerda ou o código de verificación na dirección da sede electrónica <http://www.vigo.org/csv>

6.6. Resementado

Cando se produzan “calvas” sobre as zonas de céspede deberá realizarse unha resemteira coa mesma composición que o sementado inicial, e se realizará unha aireación ou “verticut” e, posteriormente, un recebado.

6.7. Segas

Deberán realizarse coa frecuencia necesaria, de forma que a herba non acade unha altura que supoña un menoscabo ou prexuízo para o céspede. As alturas máximas permitidas serán de 5 cm para céspedes e 15 cm para praderías naturais. A limpeza e angazado formarán parte destas labores.

6.8. Recorte de bordes

Deberán realizarse no linde que forma as áreas de céspede e camiños, de forma que aquelas non invadan ou menoscaben a estética destas superficies.

6.9. Aireación

Consistente na perforación da capa de tepe de céspede mediante rolos especiais, así como a aireación das raiceiras con unha máquina de “verticut” ou corte vertical, alternándose ambos traballos e con posterior retirada dos restos vexetais suprimidos mediante esta operación. Se recebarán con mantillo e area os buratos resultantes. Estas labores deberán realizarse como mínimo unha vez cada dous anos. A dose recomendada con porcentaxes similares de turba, mantillo e area, será de 5 l/ m².

6.10. Recebado

En caso necesario, deberá recebarse o céspede despois dun corte cunha mestura de mantillo e area, enchendo os ocos ou “calvas” que queden á vista para manter unha superficie uniforme das áreas de céspede. A continuación do recebado deberá pasarse o rulo.

6.11. Recorte de sebes

Se realizarán na forma e época precisa. A frecuencia dos recortes será a necesaria para que os vexetais non perdan súa forma ou volume desexado.

6.12. Escardas

Terán como finalidade manter o terreo limpo de malas herbas. Consistirá no entrecavado manual das zonas ocupadas polos alcorques e parterres. Poderán utilizarse dous sistemas:

a- Escarda manual:

Consiste no entrecavado das zonas ocupadas por arbustos e árbores. Este sistema será o máis utilizado normalmente.

b- Escarda química:

Mediante aplicación de herbicidas. Só procederá cando a dirección técnica o considere prudente; en calquera caso, se comunicará o tipo de herbicida que se queira utilizar, o lugar de aplicación e a dose, ós efectos da súa aprobación. Para esta operación se contará sempre, sen excepción, coa autorización da dirección técnica.

6.13. Binas ou cavas

Consistentes en romper a capa superficial que se forma no solo despois dos regos ou outras circunstancias. Se efectuará cando a situación o aconselle. Poderán coincidir coa labor de escarda. A profundidade de cava será de 10 a 12 cm., sen que afecte en ningún caso ao sistema radicular das especies establecidas.

6.14. Angazados

Para evitar a compactación do solo, todos os terreos de calquera das zonas serán angazados frecuentemente e despois de cada labor de entrecavado.

6.15. Ventos e titores

Para garantir a estabilidade dos vexetais utilizaranse ventos e titores. Os ventos deberán ser doadamente revisables, evitarán a inseguridade de peóns e as friccións entre o toro e as pólas. Sempre que sexa posible deberán usarse sistemas de suxeición soterradas, xa que son mais seguras para a seguridade das persoas non precisan mantemento, aínda que non son inspeccionables. Os titores aéreos deberán axustarse ós ventos, revisando as ligazóns en función do crecemento do vexetal para evitar o estrangulamento do toro. Unha vez consolidado o vexetal deberán retirarse os ventos.

6.16. Recebado de camiños, paseos e glorietas:

Cando estes espazos presenten un grao de deterioro estético que aconsellen a súa reposición, esta se realizará en tempo e modo o mais eficaz posible. O material de recebo será el idéntico ó primitivo. Cando non existise este por causas xustificadas – esgotamento da canteira- o cambio por outro material de características similares deberá ser autorizado polos servizos técnicos de Patrimonio Histórico.

6.17. Destoconado

Os vexetais que supoñan un perigo para persoas ou vehículos deberán destoconarse. Esta operación consistirá no rebaixe ou extracción do toco de forma que permita a recuperación da forma orixinal da área tratada.

6.18. Labores de seguridade pública e infraestruturas

En caso de vexetais que estean situados en lugares que presenten perigo para a seguridade de persoas ou bens, a empresa estará obrigada a realizar as operacións necesarias (podas, talas, etc.) chegando incluso ó apeo e posterior destoconado ó seu cargo.

6.19. Limpeza xeral

O persoal dependente da empresa adxudicataria dedicará unha atención constante e meticulosa á limpeza de todas as superficies comprendidas dentro do perímetro das zonas axardinadas. Esta labor consistirá na eliminación das follas caídas, restos das labores de sega e podas, desperdicios e lixo que por calquera proceso cheguen ás zonas que son obxecto de este prego, salvo naquelas zonas que por razóns técnicas sexa ordenado por la dirección técnica. A obriga da empresa adxudicataria non se limita ó varrido, recollida e amoreamento de materiais dentro das superficies ó seu coidado, se non que debe completarse coa retirada de todas elas con medios propios ó seu cargo.

6.20. Xestión de residuos verdes

A recollida dos residuos xerados nun espacio verde deberá contemplar a recollida selectiva e o reciclaxe dos materiais sobrantes da vexetación sobre a que se está actuando. Entenderase como tal tanto os restos de follas podas segas e incluso as pólas con diámetro que non superen os tres centímetros. Os residuos vexetais deberán ser retirados de forma que poidan ser compostados para posterior utilización como acolchados ou enmendas dos solos, respectando o ciclo natural de aporte de materia orgánica. No caso de que os restos vexetais teñan enfermidades ou pragas perniciosas non se reciclarán como produtos compostados: deberán ser eliminados ou queimados. A Empresa disporá para este fins dunha parcela propia e correrá con os gastos que se deriven desta actividade.

Deberá comunicar, no prazo dun mes dende a firma do contrato, a ubicación da parcela utilizada para a queima dos residuos. Así mesmo, deberá comunicar previamente ao concello da realización das queimas.

6.21. Sanidade vexetal

a) Os tratamentos poderán ser químicos, biolóxicos e loita integrada. Primará o uso da loita biolóxica ou integrada en base a nova normativa comunitaria. A Empresa quedará obrigada a realizar con seus propios medios e nas datas oportunas os tratamentos preventivos necesarios para impedir a iniciación ou propagación de calquera enfermidade ou praga que poida aparecer en algunha das zonas verdes. Para a aplicación dos tratamentos se utilizarán medios, produtos e procedementos modernos, eficaces e non tóxicos nin molestos para as persoas nin para os animais, comunicando previamente a Patrimonio Histórico a composición e dose do produto a empregar. As horas de tratamento deberán ser tales que no causen problemas á cidadanía.

b) Normativa e medios a empregar

A empresa adxudicataria terá que estar oficialmente autorizado para a aplicación de produtos fitosanitarios, debendo cumprir a normativa vixente sobre estes produtos.

A normativa de aplicación será a seguinte ou normativa que a substitúa:

- Lei 43/2002 de 20 de novembro, de sanidade vexetal.
- Real Decreto 1311/2012, de 14 de setembro, polo que se establece o marco de actuación para conseguir un uso sostible dos produtos fitosanitarios.

- Decreto 100/2012, do 16 de marzo, polo que se regula o Rexistro Oficial de Establecementos e Servizos de Produtos Fitosanitarios da Comunidade Autónoma de Galicia, o Libro oficial de movemento de produtos e o réxime sancionador en materia de produtos fitosanitarios.

Así mesmo, é obriga da empresa adxudicataria a vixilancia e control, sendo responsable da sanidade da masa vexetal polo que, previamente á realización dos tratamentos sanitarios, comunicará á dirección facultativa as labores a realizar así como a forma e formulación dos produtos. Deberá ter, ademais, os seguros de cobertura de usos específicos en esta rama de forma obrigatoria.

6.21.1. Medios humanos

O persoal técnico e os aplicadores estarán cualificados para a execución específica de tratamentos fitosanitarios cumprindo en todo momento a normativa vixente en canto a seguridade e hixiene no traballo e manexo de produtos fitosanitarios.

6.21.2. Medios materiais

O contratista disporá de todo material, vehículos, maquinaria e utensilios necesarios para levar a cabo de forma óptima todo tipo de tratamentos.

6.21.3. Plan de control

A empresa adxudicataria presentará un plan detallado a fin de establecer os tratamentos ordinarios a efectuar. Este plan deberá presentarse nos tres primeiros meses dende a data da sinatura do contrato, para a súa aprobación polo servizo de Patrimonio Histórico, podendo a dirección técnica modificar en calquera momento o plan de traballo de acordo coa adxudicataria.

A dirección técnica exercerá a oportuna inspección das actuacións deste apartado. Con independencia do anterior, a Empresa deberá presentar anualmente unha memoria onde queden reflectidos os tratamentos realizados, especificando materias activas empregadas e súa clasificación toxicolóxica, volumes, pragas e enfermidades tratadas, datas, custos, etc.

6.21.4. Prazos e horarios de execución.

As aplicacións dos tratamentos se iniciarán en canto aparezan os primeiros síntomas de praga ou enfermidade. Si as afeccións son de tipo crónico os tratamentos deberán ser de carácter preventivo. Os tratamentos contra pragas e enfermidades se levarán a cabo cando o permitan as condicións ambientais. Non se aplicarán os tratamentos cando exista risco de choiva ou ventos superiores ós 3 m /seg, en pulverizacións ou 9 m/ seg. en aplicacións líquidas.

P7.- SUBMINISTRACIÓNS VEXETAIS E PLANTACIÓNS

As subministracións das especies vexetais dependerán da especie ou época do ano para definir as características fenolóxicas en relación a adquisición, recepción e plantación por parte da Empresa. O servizo municipal de Patrimonio Histórico reservarase o conformado destes supostos. As labores culturais propias deste traballo se farán seguindo o definido

no Anexo III do presente prego.
P8.- SEGURIDADE DOS TRABALLOS

O contratista deberá cumprir e facer cumprir durante o período de contratación a normativa vixente de seguridade e hixiene no traballo e de prevención de riscos laborais. En concreto, adoptará as medidas necesarias para garantir o cumprimento da Lei 31/1995 de 8 de novembro, de Prevención de Riscos Laborais, así como o Real Decreto 171/2004 polo que se desenvolve o artigo 24 de la mencionada Lei, ou normativa que a substitúa.

P9.- ORGANIZACIÓN PARA A PRESTACIÓN DO SERVICIO

A empresa adxudicataria disporá dos medios técnicos e organizativos adaptados á natureza dos traballos contratados, polo que deberá contar como mínimo cos medios que a continuación se describen:

9.1 Traballos de reparación e/ou reposición.

Todos os elementos deberán ser idénticos ós existentes, permitíndose o cambio nos seguintes casos: que non existisen no mercado ou que mellorasen as súas condicións técnicas. Nestes casos terán que ser previamente autorizados polos servizos técnicos municipais. O Concello se reserva o dereito a poder subministrar ó contratista-adxudicatario os materiais que serán utilizados para a realización do servizo de mantemento. En caso de que se produciran avarías como consecuencia da acción de axentes atmosféricos, será o contratista o responsable da realización das reparacións oportunas. Así mesmo, tamén correrán a cargo do contratista as reparacións de avarías producidas por actos vandálicos, dando parte ó servizo municipal de Patrimonio Histórico e á Policía Local. A empresa adxudicataria deberá confeccionar un libro de mantemento no que queden reflectidas as incidencias do servizo, que permanecerá a disposición de Patrimonio Histórico cando este o requira.

9.2 Instalacións para o persoal.

A empresa adxudicataria disporá de un local para uso de persoal e ferramentas e deberá estar habilitado como oficina de conexión co Concello, para o cal contará cunha liña telefónica atendida durante as horas de xornada laboral. Todos os gastos que se orixinen polas instalacións destas liñas de comunicación co Concello serán por conta da Empresa. Dito local deberá estar situado de modo que o tempo de desprazamento ás distintas zonas sexa idóneo para a obtención do maior rendemento. A ubicación do local será comunicada ao concello, no prazo dun mes dende a firma do contrato.

9.3 Materiais e ferramentas

A adquisición de todo tipo de material necesario para a prestación do servizo será de conta e cargo do contratista, así como os gastos de conservación e mantemento para un perfecto funcionamento durante o período de vixencia do contrato. O Concello entenderá que o material ofertado na proposta foi considerado polo licitador como suficiente para a realización do servizo e, de non resultar así, a Empresa deberá adquirir pola súa conta o preciso para a correcta prestación, so pena de que se lle impoñan as sancións e se lle esixan as responsabilidades que resulten procedentes. Estará igualmente obrigado á reposición do material.

Calquera cambio ou substitución de maquinaria deberá ser comunicado ao concello. Así mesmo, deberá dispor dunha zona de almacenaxe de materiais suficientemente dotado para afrontar en todo momento o servizo habitual e as emerxencias que poderán xurdir. As existencias que o contratista manteña nos almacéns poderán ser revisadas e comprobadas en calquera momento polo persoal de Patrimonio Histórico, reservándose o dereito de substituír aqueles materiais que non reúnan as debidas condicións con cargo á empresa adxudicataria.

9.4 Vehículos

Todos os vehículos e maquinaria que utilicen as empresas licitadoras, atoparanse en perfecto estado de uso e conservación, imaxe e condicións de seguridade. Poderá ser desbotado polos técnicos do concello cando non reuna estas condicións e deberá o adxudicatario substituílo por outro adecuado ao seu cargo.

Prohíbese á empresa adxudicataria introducir vehículos de tracción mecánica nas zonas verdes, agás nos casos necesarios para os labores propios do servizo, tales como subministración de fertilizante, retirada da herba segada, subministración de plantas en caso de reposición, limpeza xeral do parque, etc.

Para isto, e para calquera caso excepcional, solicitarase o oportuno permiso do servizo de Patrimonio Histórico.

9.5 Seguridade, sinalización e valado

A empresa adxudicataria será responsable directa dos danos que puideran ocasionar a peóns, vehículos, servizos ou fincas como consecuencia das obras encomendadas, polo que deberá adoptar cantas medidas de seguridade sexan precisas para acadar o conveniente nivel de protección, amais das que foran impostas expresamente. Tamén estará obrigada a dispor e colocar a sinalización vertical necesaria, materializada en sinais regulamentarias de tráfico e carteis indicadores para garantir en todo momento a seguridade de peóns, automobilistas e do propio persoal de obra, sendo responsable dos accidentes que poidan ocorrer por incumprimento desta prescrición.

Así mesmo, deberá colocar letreiros identificando as obras segundo o modelo tipo aprobado polo Concello. Os sinais de tráfico a colocar serán, como mínimo, as esixidas polo código de circulación. Toda sinalización estará suficientemente iluminada durante as horas nocturnas. Todos aqueles obstáculos que interrompan a vía pública, ben sexan entullos, maquinaria ou unidades de obra sen rematar, deberán estar perfectamente valados e sinalizados. A empresa adxudicataria deberá dispor de valas modelo normalizado polo Concello nos seus almacéns en cantidade suficiente que garantan o límite da obra que está a realizar. As valas deberán estar en perfecto estado de conservación. Unha vez que se remate a obra estas non poderán estar mais de 24 horas sen retiralas. Queda prohibida a fixación de anuncios non municipais nas valas que deban instalarse con motivo das obras.

P10.- BOLSA DE HORAS

O adxudicatario comprométese a poñer a disposición do departamento de Patrimonio Histórico persoal por un total de 100 horas anuais que serán utilizadas a criterio do

servizo de Patrimonio Histórico en calquera das áreas xestionadas por este servizo. Para elo este servizo municipal deberá avisar con un mínimo de 48 horas de antelación sen que isto supoña unha mingua nas prestacións das obrigas dos labores propios de conservación e reposición.

P11.- HORARIOS

A xornada laboral habitual de traballo desenvolverase preferentemente en horario de mañá de luns a venres.

P12. - FRECUENCIAS PARA O MANTEMENTO DO SERVIZO

Para a prestación do servizo de mantemento nos termos descritos en todas as áreas de interese patrimonial e Xardín Histórico xestionados por Patrimonio Histórico se determinan as seguintes frecuencias mínimas a desenvolver nas diferentes áreas:

RELACIÓN FRECUENCIAS MANTEMENTO ÁREAS PATRIMONIO HISTÓRICO			
TIPOLOXÍA	ZONA	FRECUENCIA	SUPERFICIE / HA
		SEMANAL	
A	Bosque e praderías de Castrelos	3	2,1350
A	Villa Romana de Toralla	3	1,4557
A	Xacemento do Castro	3	0,3800
B	Muiños das Roteas	1	1,5830
B	Muiño do Severo	1	0,2913
B	Mámoa dos Mouros	1	0,1608
B	Muiños de Zamans	1	0,0675
B	Petroglifo da Laxe	1	0,0428
		FRECUENCIA	
		MENSUAL	
B	Pazo da Raposeira	2	0.4802
B	Finca Solita	1	0,1602
		FRECUENCIA	
		ANUAL	
B	Murallas		
	Muralla do Castelo do Castro	2	0,5201
	Muralla do Cast de San Sebastián	2	0,0473
TOTAL			7,3239

* Días por semana traballados. Un día (oito horas).

P13.- SERVIZO DE INSPECCIÓN E CONTROL

O Concello inspeccionará en todo momento a forma de prestación dos diferentes servizos adxudicados en relación coas especificacións do presente prego. O servizo de Patrimonio Histórico manterá un servizo de inspección coa organización que estime oportuna, se ben comunicarlle á Empresa as persoas que han de ter relación directa con ela. As facultades dos técnicos designados para desempeñar o servizo de inspección serán as seguintes:

- a) Controlar que os labores se efectúen oportunamente e na forma estipulada.
- b) Controlar o cumprimento das estipulacións do prego en canto á cualificación do persoal adscrito á execución das obras.
- c) Determinar se os equipos, maquinaria e ferramentas que teñan que utilizar na realización dos labores son os idóneos para o cumprimento das condicións esixidas no presente prego.
- d) Fiscalizar o consumo de auga que sexa o mínimo compatible coa realización das regas adecuadas.

P14. - DOCUMENTACIÓN TÉCNICA A PRESENTAR

14.1 Informe inicial

O adxudicatario deberá eleborar, no prazo de dous meses dende o inicio da execución do contrato o seguinte informe:

14.2 Memoria técnica descriptiva

Deberá presentarse a seguinte documentación:

Informe técnico detallado que inclúa o estado dos espazos obxecto do servizo. Neste informe incluírase unha ficha individualizada de cada unha das áreas nas que se incluírá:

- Tipoloxía do espazo verde, nome, localización, superficie, tipo de plantas -especie, nº de individuos, estado sanitario tipo de equipamento e cantidade.
- Programa de mantemento

P15.- TIPOLOXÍA DAS ZONAS VERDES

De acordo coas peculiaridades, significado, diversidade e riqueza botánica o cal vai a redundar nunha maior ou menor dificultade para a debida atención das tarefas de ,mantemento, establecemos as tipoloxías que a continuación se detallan:

15.1- TIPOLOXÍA A

Comprende os Parques e Xardíns de carácter histórico, emblemático e de grande riqueza botánica-ornamental.

Estas zonas requiren dunha especial atención e intensidade de tratamento polas

características especiais, polos complexidade dos seus trazados e pola gran cantidade de usuarios que os visitan diariamente.

Os labores propios de conservación deben ser executados en tempo e forma sen marxe de erro, retraso ou omisión. Deste xeito, a limpeza será unha labor constante. O céspede nunca terá mais de 3cm de altura, e se darán como mínimo 42 segas anuais.

Os labores de reposición deben ter resposta inmediata (fugas de auga, reposición de planta de flor de tempada, mobiliario urbano, obra civil, etc) incluso nos casos de evidentes circunstancias especiais como son accidentes, vandalismo, pisoteo, etc.

As áreas contempladas nesta tipoloxía son:

- BOSQUE E PRADERÍAS DO "POMBAL" DO PAZO DE QUIÑONES DE LEÓN
- XACEMENTOS DO CASTRO DE VIGO E VILLA ROMANA DE TORALLA, INCLUÍDA A ZONA URBANIZADA DA CONTORNA DO CENTRO DE INTERPRETACIÓN DO MUNDO ROMANO

15.2- TIPOLOXÍA B

Comprende aquelas áreas con dificultades especiais de mantemento debido a súa situación, nivel patrimonial de protección, carga de usuarios, superficies importantes de plantas anuais, etc, pero sen acadar o significado histórico e emblemático da tipoloxía anterior.

Os labores de mantemento e reposición dos elementos non vexetais (fugas no sistema de rego, mobiliario urbano e calquera outro tipo de obra civil) serán executadas en tempo e forma.

O céspede nunca terá mais de 5cm de altura e como mínimo daranse 35 segas anuais. A vexetación danada se reporá as veces que sexa necesario incluso no caso de circunstancias especiais como son por accidentes, vandalismo ou calquera outro caso imprevisto neste prego.

As áreas contempladas nesta tipoloxía son:

- ÁREAS DE INTERESE PATRIMONIAL

Conservador de espazos naturais
de Patrimonio Histórico

Asdo: Fernando Vilaboa Pérez

ANEXOS

ANEXO I

RELACIÓN DE SUPERFICIES POR ZONAS

ANEXOII

RELACIÓN DE FRECUENCIAS

ANEXO III

DESCRIPCIÓN DOS TRABALLOS

ANEXO IV

PLANOS

ANEXO I RELACIÓN DE SUPERFICIES POR ZONAS

ZONAS		Ha
Castrelos	Praderías pombal "Bosquete"	2,1350
Muiños das Roteas	Muíños e levada Encoro e zonas anexas	1,5830
Vila Romana de Toralla	Área urbanizada Villa; Hipocausto, termas e estancias Saiña	1,4557
Pazo da Raposeira	Fachadas e superficie verde anexa ao pazo	0,4802
Vivendas castrexas do Monte do Castro	Reproducción vivendas Área verde anexa e sendas peonís	0,38
Muíño do Severo	Muíño e levada Zona cultivo Peirao, pontella e marxes Lagares	0,2913
Petroglifo dos Mouros – Candeán - Finca Solita	Xacemento -senda e área verde-	0,1608 0,1602
Muiños de Maquias – Zamans -	Muíño vivenda Eira Levada e bosqueite ribeira anexo	0,0675
Petroglifo da Laxe		0,0428
Total		6,75
MURALLAS CASTELOS		
Castelo do Castro	Paramentos exteriores	0,5201
Castelo de San Sebastián	Paramentos exteriores	0,0473
TOTAL		7,3239

ANEXO II RELACIÓN FRECUENCIAS MÍNIMAS MANTEMENTOS

ÁREAS DE PRADERÍAS E CÉSPEDES			
1	Regos		S/N
2	Segas	A. Patrimoniais	S/N
		Inverno	C/20/Día
		Verán	3/Mes
3	Recorte de bordes		1/Mes
4	Deserbados ou escardas		S/N
5	Aireación		1/Ano
6	Recebados		S/N
7	Resementado de áreas danadas		S/N
8	Entrecavado, binado e escarificado		1/Ano
9	Perfilado de praderías		1/Mes
10	Tratamentos fitosanitarios		S/N
11	Abonados		2/Ano
12	Limpeza xeral		1/S

ÁRBORES E ARBUSTOS (PLANTACIÓNS)			
1	Regos		S/N
2	Podas		Sanitaria S/N
3	Reposición		S/N
4	Tratamentos fitosanitarios	Oidium	1/Ano
		Cylindrocladium	S/ D.F.
		Fusarium	1/Ano
5	Abonados	Orgánico	1/Ano
		Mineral	S/N
6	Restrelado		2/Mes
7	Binas		S/N
8	Cavado		1/Mes
9	Escardas		S/N
10	Ventos e titores		S/N

11	Limpeza xeneral		2/Mes
----	-----------------	--	-------

INFRAESTRUTURAS			
	Camiños e pavimentos	Limpeza	1/Semana
		Reposicións	S/N
		Recebados	2/Año
	Mobiliario urbano	Valados	S/N
		Papeleiras	3/S , S/N
		Bancos	Pintura 1c/2A
		Carteis	S/N
	Muíños	Cuberta	S/N
		Tremiñado	S/N
		Levada	S/N
	Áreas etnográficas	Mámoas	C/control Pat.

LENDAS: S/N. SEGUNDO NECESIDADES
C/D. CADA DÍA, AÑO...
D.F. DIRECCIÓN FACULTATIVA

ANEXO III: DESCRIPCIÓN DETALLADA DOS TRABALLOS A DESENVOLVER

- A. Zonas verdes
 - A.1- Mantemento e conservación en zonas arboradas
 - A.2- Mantemento de praderías
 - A.3- Regas
 - A.4- Resementado de áreas danadas
 - A.5- Recebado en camiños e paseos
 - A.6- Aireación
 - A.7- Entrecavado
 - A.8- Angazado
 - A.9- Limpeza
 - A.10- Tratamento fitosanitario
 - A.11- Conservación de trazado, sebes e perfilado de praderías
 - A.12- Labores de reposición
 - A.13- Reciclaxe de residuos
 - A.14- Operacións de urxencia e seguridade
- B. Xacementos
- C. Murallas

A- MANTEMENTO ZONAS VERDES

Entendese como mantemento de unha zona verde o conxunto de operacións destinadas a ter en bo estado estas áreas, considerando o deseño e vexetacións orixinais, así como a evolución natural e as transformacións sufridas a través do tempo. Para elo se realizaran dous tipos de mantemento; Preventivo e Correctivo

Se entende como mantemento *preventivo* aquel mantemento periódico destinado a reducir a probabilidade de degradación de un espazo, de un elemento ou de un servizo, con independencia de que se deteriorara ou non. Mantemento *correctivo* se entende como o mantemento destinado a deixar un espazo, elemento ou servizo determinado no estado no que se atopaba antes do deterioro, neste espazo inclúense as operacións de urxencia e seguridade.

A.1.- MANTEMENTO E CONSERVACIÓN EN ZONAS ARBORADAS.

A finalidade que se persegue é manter a estrutura e desenvolvemento dendrolóxico adecuado ó entorno no que están situadas, de maneira que non poñan en perigo ás persoas ou elementos próximos que forman parte do ornato destas áreas, respectando a bioloxía das árbores mediante a adopción das técnicas de mantemento adecuadas.

A.1.1.- Recollida de mostras de árbores para analizar.

Como paso previo a calquera actuación que se pretenda realizar sobre a vexetación que presente síntomas de debilidade deberá actuarse como segue: No caso dos grandes exemplares, para a recollida de mostras necesítase unha grúa con alcance mínimo de 30 m. e o acceso as pólas farase por medio dunha cesta elevadora. Nos arbustos e nos exemplares de menor porte utilizarase unha escaleira homologada. As mostras a recoller serán de: madeira, ramallos, follas, cortiza, raíces e terra; e enviaranse ó Servizo Fitopatolóxico para que, trala súa análise, nos indiquen os tratamentos e as medidas máis adecuadas a adoptar segundo as patoloxías que se detecten.

Ó recoller as mostras de madeira, ramallos e cortiza terase moito coidado de limpar

sempre a ferramenta con algún produto desinfectante cada vez que se utilice, para non producir contaxio algún entre exemplares enfermos e sans. No caso de recollida de mostras en tocos de pólas secas, mortas ou con podremia, a árbore forma un labio de peche de ferida que rodea a base da póla. Cando se realice a poda de saneamento deberase deixar este labio intacto, eliminando só a parte morta.

As mostras de terra deben recollerse a unha profundidade aproximada de 50 cm. e para un mesmo exemplar debe tomarse mostras en 3 puntos distintos, con un total de 1 Kg. de terra para cada exemplar. Aproveitando os buracos feitos para recoller as mostras de terra, sacaranse as mostras de raíces, levantando pequenas capas de cortiza das raíces estruturais ou de ancoraxe xa que non é viable, - dado o porte dos exemplares e a magnitude do seu sistema radical -, intentar recoller mostras das finas raiceiras absorbentes que se atopan a grande profundidade, inda que son mais representativas do estado sanitario da árbore, o estar en contacto có micelio dalgún fungo e ademais son as que realizan a función vital de absorción da auga e elementos nutrientes.

A.1.2.- Actuacións silvícolas.

Unha vez sexan analizadas as mostras e en función dos resultados obtidos, levaremos a cabo as operacións de podas sanitarias ou apeo, segundo conveña, e determinen os técnicos responsables do servizo de Patrimonio Histórico, ademais aplicaranse os distintos tratamentos que os técnicos do Centro de Investigacións Fitopatolóxicas aconsellen para a mellora vexetativa das árbores.

A.1.3.- Podas.

As podas realizaranse preferentemente entre os meses de novembro a xaneiro; utilizaranse ferramentas adecuadas e adoptaranse as medidas necesarias para evitar posibles danos e infeccións; nembargantes, poderán efectuarse podas puntuais noutras épocas do ano se as circunstancias e as especies así o aconsellan, e seguindo sempre as instrucións dos técnicos do Servizo.

A empresa queda obrigada a realizar inspeccións periódicas de modo sistemático no arborado, co obxecto de previr posibles riscos (envorcadura, rotura de polas...). O técnico da empresa informará sobre estas inspeccións e a empresa concesionaria tomará as medidas oportunas para corrixir as posibles situacións de risco.

Nembargantes e dadas as especiais características das superficies propostas para a contratación do seu mantemento e que as especies representadas nestas áreas axardinadas acadaran un desenvolvemento "natural" non é necesaria a realización de podas de forma periódica, quedando a realización destas labores para casos especiais; Podas sanitarias e podas excepcionais debido a roturas producidas por temporais. En todo caso e, cando sea necesario realízalas, estas faranse preferentemente entre os meses de decembro e febreiro.

Para as podas sanitarias teremos en conta as mesmas medidas de protección que para recollida de mostras de madeira nas pólas.

Cando as pólas afectadas non estean mortas e, polo tanto, a árbore non forme labio de peche de ferida, o corte de poda deberá realizarse no lugar correcto para posibilitar a mellor resposta da árbore en canto o seu peche. O corte das pólas laterais realizarase sen danar os límites externos do colo da póla, respectando a enruga da cortiza e o engrosamento da póla. Ó realizar un corte correcto o labio de cicatrización fórmase de xeito adecuado e a ferida péchase mais rápido, minimizando así o risco de formación de podremias internas.

Como norma xeral e de xeito orientativo, a continuación sinálanse as partes que deben eliminarse nas podas de limpeza ou saneamento e cando pretenda mellorarse o porte dos exemplares, que son as seguintes:

- Pólas mortas.
- Pólas rotas ou gretadas.
- Pólas enfermas non recuperables.
- Pólas débiles ou pouco vigorosas.
- Pólas mal orientadas ou que compiten polo mesmo espazo.
- Pólas con codominancia.
- Pólas que se cruzan ou se rozan.
- Pólas debilmente unidas ó toro ou as pólas principais.
- Tocos sobranceiros.
- Renovos de raíz.

No caso dos exemplares que debido o seu mal estado sanitario deban apearse, só farase diferenza entre os que precisen poda de rebaixe ou descabezamento - podas excepcionais - e os que podan apearse enteiros, sen necesidade de poda previa. Neste tipo de poda, como é lóxico, non se prestará especial atención o lugar de corte, pero si a eliminación das grandes pólas, para o que se utilizarán: cordas, poleas e retencións para o seu apeo.

Se fose necesario se eliminará a póla sucesivamente en varias porcións, que se irán apeando progresivamente. En todo caso, deberá terse en conta a dirección prevista de caída en previsión de posibles accidentes cos traballadores e evitar danos a bens, outras pólas ou a vexetación circundante.

En canto as medidas de seguridade, debe cumprirse a Lei 31/1995, de 8 de novembro, de Prevención de Riscos Laborais, con carácter xeral, as disposicións recollidas na “ Ordenanza General de Seguridad e Higiene en el Trabajo “ e en concreto as seguintes:

- Deben usarse máquinas ou equipos de seguridade en altura que estean en bó estado e debidamente homologados e marcados (CE) para estes traballos.
- Para seguridade persoal:
 - Casco de seguridade con auriculares.
 - Gafas de protección.
 - Pantalón de protección 180-360º para motoserra.
 - Botas de seguridade con punteira de aceiro ou de protección para motoserra.
 - Lubas de coiro.
 - Máscara antipó (Opcional).
- Para seguridade en altura:
 - Arnés de seguridade e eslinga.
 - Equipo de trepa (cordas de trepa).
 - Utensilios de acceso (escaleira de man).

A.1.4.- Apeos.

Cando ás circunstancias - de forma excepcional - así o requiran e sexa necesario ó apeo de unha árbore, e esta non poida ser apeada de unha soa vez debido ós condicionantes do lugar, o seu apeo comezará pola eliminación sucesiva da ramallada (descopado). Primeiro eliminaranse as pólas baixas que podan interferir na baixada ou caída das pólas superiores. Para a poda das pólas grandes ou mal situadas, usaranse, se

considérase necesario, cordas, poleas e retencións tanto para a suxeición durante a poda como para a baixada da póla. Se fose necesario, se eliminaría a póla sucesivamente en varias seccións. En todo caso deberase ter en conta a dirección prevista de caída para a prevención de posibles accidentes e evitar danos a bens ou á vexetación circundante. Unha vez “descopado” eliminarase o toro en varias seccións ata chegar ó nivel do solo. O toco restante eliminarase posteriormente, para evitar problemas de propagación do micelio de fungos do solo, por acumulación de restos de materia orgánica.

A.1.5.- Outras operacións de mantemento do arborado.

a) - Descompactado e escarificación do chan.

Cando na superficie do solo fórmase unha costra, convén rompela para favorece-la aireación e a penetración da auga e dos abonos no solo a unha profundidade de 40 - 50 cm, o escarificado propiamente dito, realizarase de forma manual, cunha azada ou cun angazo se a costra é bastante delgada. A profundidade de escarificación é de 3 a 7 cm, segundo as necesidades do solo e de xeito que non se danen as instalacións subterráneas existentes nin as raíces.

b) - Fertilización.

- Requirimentos de fertilización.

Unha árbore adulta con crecemento satisfactorio non require obrigatoriamente un fertilizado sistemático, non nembargantes pode ser aconsellable fertilizalas para que acaden un desenvolvemento satisfactorio.

As árbores serán fertilizadas a partir dun diagnóstico e segundo as necesidades demostradas, determinadas estas mediante unha análise de solos e/ou foliar ou por síntomas visibles de deficiencias nas plantas. O diagnóstico deberá determinar a necesidade de fertilización e a súa formulación, as dose e a frecuencia.

Na análise de solos a realizar determinarase sobre todo a textura (compactado e aireación), o pH, os nutrientes, a salinidade e os carbonatos.

- Variables e tipo de fertilización.

Na fertilización é importante saber que nutrientes, que tipos, que mesturas e que dose de fertilizantes necesita a árbore e cando e como deben aplicarse. Estas variables dependen da especie, do estado fisiolóxico e da idade da árbore, das condicións do solo, especialmente o pH e o contido en materia orgánica, da climatoloxía, etc.

Unha vez realizadas as análises, e no caso de que conveña fertilizar, é preferible facelo con fertilizantes orgánicos ou con químicos de liberación lenta. As árbores sensibles os pH alcalinos (pH > 7) deberán fertilizarse con abonos de liberación lenta.

1. Dose de fertilización.

As doses de fertilización calcularanse de acordo coas necesidades de cada planta, segundo as deficiencias detectadas nas análises de solos ou foliares, para restituír o nivel de nutrientes adecuado a cada especie, ó tamaño do exemplar e ós tipos de solo e clima.

Ó utilizar fertilizantes de liberación lenta, normalmente é suficiente con facer unha ou dous aportes anuais, de acordo coas recomendacións do provedor.

- Área de fertilización.

Os fertilizantes deberán espallarse sobre a superficie do solo nunha área algo maior que a zona de goteo da copa, pero non moi cerca do toro, onde pode haber raíces novas emerxentes que poidan ser danadas. No caso dos fertilizantes orgánicos ou minerais de liberación lenta, deberán aplicarse dentro de buracos practicados no solo. Esta forma de aplicación é recomendable tamén cando as árbores están rodeadas por plantas tapizantes ou cando hai risco de perdas por escorrentia, e ámbolos dous casos dánse nas zonas obxecto de mantemento.

- Aplicación de fertilizantes.

No caso de fertilizantes granulados ou en pastillas aplicados en profundidade, os ocos deberán estar distribuídos uniformemente dentro da área de fertilización. Os ocos deberán ter de 5 a 10 cm de diámetro e de 20 a 50 cm de profundidade e deberán estar distanciados uns 30 - 90 cm entre eles. A cantidade total de fertilizante a utilizar deberá repartirse de xeito homoxéneo nos distintos ocos.

- Época de fertilización.

Aconséllase facer a aplicación de fertilizantes solubles preferentemente na época de crecemento vexetativo, mellor ó inicio deste crecemento. A aplicación de fertilizantes de liberación lenta pode realizarse en calquera época do ano.

- Aireación vertical

Para un mellor acondicionamento do solo pódense practicar furados mediante sistemas mecánicos ou manuais. Os furados deberán ter un grosor de 8-10 cm con unha profundidade de 50 cm; deberán distanciarse entre 0,5-100cm dependendo do tamaño do vexetal, e reencheranse con grava ou material poroso para garantir a correcta ventilación. Se fose necesario se pode aproveitar a apertura de furados para a realización de fertilizacións complementarias. O peche superior deberá realizarse con unha capa de grava ou material similar a superficie existente e posterior sinalización destes furados.

c) - Acolchado.

É recomendable recubrir a maior superficie posible do solo circundante ó toro, especialmente no caso das árbores recentemente plantadas, cunha capa de acolchado lixeiramente compactada cun grosor duns 5 - 10 cm.

As finalidades deste acolchado son:

Aumentar a infiltración da auga e a aireación do solo ó lado do colo da árbore.

Suprimir a presenza de malas herbas.

Protexer o colo das posibles feridas ocasionadas nas rozas.

Despois do aporte do acolchado , recoméndase regar xenerosamente para compactar a superficie.

d) - Tratamentos fitosanitarios.

Unha vez realizadas as análises das mostras recollidas e atendendo as recomendacións do persoal técnico deste servizo municipal, realizaranse os convenientes tratamentos fitosanitarios.

En calquera caso, recomendase o uso de produtos específicos con materias activas tipo, Clortalonil, Iprodiona, Metil tiofanato, Fosetil-Al, Propiconazol, Triadimenol.

e) - Tratamentos de feridas.

No caso de feridas, xa sexan accidentais ou de poda, non se recomenda, en xeral, usar pinturas ou masillas chamadas cicatrizantes, xa que o seu uso, no canto de protexer as feridas, pode potenciar nalgúns casos o desenvolvemento de podremias fúnxicas ou bacterianas.

En todo os casos, ata no caso de feridas producidas por insectos minadores, enfermidades fúnxicas ou bacterianas, retoños, muérdagos, etc; é preferible usar funxicidas-bactericidas convencionais que as pinturas ou masillas cicatrizantes.

As vellas feridas non deben perfilarse xa que implican unha nova perda de cámbium.

No caso de pólas principais esgazadas a nivel do toro, é mellor, en xeral, non tocalas, eliminando ó sumo os ángulos agudos que queden no cámbium.

Na reparación de feridas da cortiza de orixe mecánico que non afecten ó cámbium, só se pode eliminar cortiza afectada ou solta sen danar ó tecido vivo. Unha vez detectada a anomalía actuarase con rapidez para salvar o cámbium.

f) - Eliminación de cañotos.

A eliminación dun cañoto está recomendada nos seguintes casos:

- Cando impide unha nova plantación ou obstaculiza algunha construción.
- Cando se precisa evitar a propagación de enfermidades infecciosas.

Os métodos de eliminación son os seguintes:

- Escavación e arranque manuais.
- Escavación e arranque mecánicos.
- Tratamento químico.
- Tratamento biolóxico.

No bosque do Pazo o método empregado será combinación do manual e o mecánico.

g) - Limpezas varias.

Aconséllase eliminar as plantas trepadoras, como por exemplo a hedra, que crece incontroladamente sobre o toro das árbores, a existencia de plantas trepadoras sobre o toro pode impedir a inspección visual que podería detectar posibles defectos estruturais ocultos da árbore.

h) - Sustentación de árbores inclinadas ou con sistema radical debilitado.

No caso de árbores inclinadas ou que teñan o sistema radical debilitado pódese contribuír a súa estabilidade mediante un cabreado, apontado ou combinación dos dous sistemas.

O ancoraxe ó toro ou á póla pódese levar a cabo coa axuda dunha galla non fixada tentando atopar unha posición natural que sexa suficientemente segura, ou fixada con parafusos. O puntal tamén pode fixarse ó toro mediante unha varilla roscada, facendo a correspondente perforación. O apoio da árbore no puntal deberá estar protexido contra o rozamento conutilización de materiais non abrasivos (caucho, por exemplo).

i) - Traballos de urxencia e seguridade.

Traballos de urxencia ou seguridade, comprenden todos aqueles traballos que deben efectuarse para manter e restablecer a seguridade pública afectada polo arborado urbano, motivados por causas extraordinarias ou imprevistas (accidentes ou fenómenos meteorolóxicos).

Os traballos de intervención inmediata serán entre outros:

- Poda e retirada de pólas rotas ou a punto de caer
- Eliminación de árbores caídos ou que estean ameazados de caída.
- Balizamento de espazos perigosos
- Reparación de ocos dos cepellóns
- En xeral, a atención as demandas particulares dos usuarios.

A.1.6.- Reposición ou substitución dunha árbore eliminada.

a) - Acondicionamento do solo.

No caso de que se teña que realizar unha reposición ou substitución dunha árbore eliminada, se deberá substituír preferentemente por un exemplar da mesma especie ou cultivar e das mesmas características, a menos que figuren no Catálogo Español de Especies Exóticas Invasoras, deberánse substituír por exemplares doutras especies: *Quercus robur*, *Castanea sativa*, *Prunus avium*, *Fagus sylvatica*, *Pinus* etc.

No caso de enfermidades abióticas deberase desinfectar o solo antes da nova plantación. O solo traballarase (aireado e enmendado), como mínimo, a 90 cm de profundidade. A capa de solo fértil terá 60 cm de profundidade mínima, unha vez compactado.

b) - Plantación de árbores a raíz espida.

A plantación a raíz espida farase, por norma xeral, con árbores e arbustos de folla caduca que non presenten dificultades especiais para enraizar.

As raíces das plantas que presenten síntomas de deshidratación ou que a sufriron antes da plantación, mergullaranse nunha mestura de arxila, abono, auga e hormonas de enraizamento.

No fondo do oco colocase unha capa de terra abonada ata chegar ó nivel de plantación previsto onde se asentarán as raíces da árbore. A planta colocase nivelada, procurando que as raíces queden en posición natural, sen dobrarse, especialmente cando haxa unha raíz principal ben definida.

Sempre se regará despois da plantación. Por norma xeral, e dependendo da época e as características do lugar de plantación (por exemplo: textura areosa ou arxilosa), subministraranse as seguintes cantidades de auga:

Árbores.....	50 - 200 l.
Arbustos de máis de 2 m de altura.....	20 - 50 l.
Arbustos de 40 cm - 2m de altura.....	5 - 15 l
Arbustos de menos de 40 cm de altura.....	1 - 3 l.

c) - Plantación de árbores en colector (cepellón).

A plantación en colector usarase no caso de especies de folla persistente e especies de folla caduca para plantar en calquera época do ano, ou no caso de aquelas outras especies que presenten dificultades para o enraizamento.

No caso de pan de terra protexido con malla metálica e xeso, procederase a cortar o colar de aramio, retirando o xeso armado da parte superior e inferior. En calquera caso non se poderá danar o pan de terra.

As necesidades de auga para rega son as mesmas que para plantacións a raíz espida.

A.2.- MANTEMENTO DE PRADEIRAS.

A.2.1- Limpeza e preparación para a sega.

A limpeza comportará a recollida e eliminación dos residuos vexetais (follas caídas, restos de labores, etc.) e dos residuos sólidos (pedras, botellas, latas, plásticos, etc.) que por calquera procedemento cheguen ás áreas de céspede. A operación levarase a cabo de forma manual ou mecánica facendo os acopios necesarios preferiblemente fóra da área do céspede, coa posterior retirada dos mesmos.

A frecuencia da operación de limpeza deberá satisfacer os obxectivos de mantemento.

A preparación para a sega comportará a limpeza, o pase de rulo alisador nos casos en que a superficie se levantase e ó uso dun anciño para nivelar as depresións. Esta operación levarase a cabo antes da sega en céspedes e despois en praderías.

A.2.2- Sega.

A sega, a rega e a fertilización son as tres operacións primarias do mantemento, interrelacionadas entre elas, que con levan o aspecto final das áreas de céspede.

Unha sega correcta debe seguir os seguintes principios:

- Evitar segar un céspede mollado.
- A velocidade do cortacésped non será maior que a de unha persoa a pé, tanto para segadoras manuais como para as autopropulsadas.
- Alternar o sentido e a dirección de sega.
- Revisar e manter as pezas do cortacésped, especialmente as coitelas e as contracoitelas.
- Limpa-lo cortacéspedes con auga a presión con un funxida en disolución para non transmitir posibles enfermidades.
- Elevar a altura da sega en verán para contrarrestar os efectos da sobrefatiga térmica.
- Elevar a altura de sega sempre que o céspede se vexa sometido a algún tipo de accidente (restricións de rega, enfermidades, etc.).
- Variar sempre progresivamente a altura de sega.
- Recoméndase como máximo cortar un terzo da altura total do céspede.
- É preferible segar regular e periodicamente máis veces a segar menos; o segado regular limita a concorrencia de plantas adventicias.

A.2.3- Recorte de bordes.

Realizárase o recorte dos bordes das áreas de céspede que limitan con outros elementos vexetais (árbores e arbustos), muros, mobiliario, desaugadoiros, etc.

Esta operación se realizará cunha rozadora manual con cabezal de fío de nylon. Prestarase atención para asegurar que o fío da rozadora non dane as plantas próximas as áreas de céspede.

A.2.4.- Perfilado de bordes.

O perfilado das áreas de céspede realizarase manualmente con palas de recorte. O perfilado comprende o recorte e eliminación dos bordes das áreas de céspede, tanto

exteriores (bordos, camiños, pavimentos), como interiores (macizos de flor, de arbustos ou rocallas), mantendo o trazado dos perfís das ditas áreas.

A.2.5.- Fertilización.

A fertilización é a operación pola cal apórtanse os nutrientes esenciais ás plantas, formando parte sempre do programa de mantemento dos céspedes pero só nalgúns casos especiais no caso de praderías.

Nunha pradeira ornamental, os aportes anuais de elementos fertilizantes son:

- 30 Kg/Ha de N.
- 20 Kg/Ha de P_2O_5 .
- 40 Kg/Ha de K_2O .
- 10 Kg/Ha de MgO.

Recoméndase repartir os aportes anuais de N no maior número de fertilizacións posibles.

A.2.6- Controles fitosanitarios.

a) - Métodos preventivos.

Deberán considerarse as seguintes actuacións preventivas:

Establecemento dunha rede de drenaxe adecuada á superficie.

- Análise do solo e da auga para a determinación das súas cualidades e calidades para o uso ó que van a ser destinados.
- Mellora da textura do solo, realizando as enmendas precisas para conseguir que a capa de enraizamento dispoña dos adecuados niveis de retención de auga.
- Mellora das características químicas do solo para que teña as condicións de pH, elementos minerais, materia orgánica e dispoñibilidade de nutrientes adecuados ás especies que se van implantar ou que xa están implantadas.
- Eliminación de impedimentos físicos (pedras, restos de obras, cemento, etc.) ou químicos (exceso de elementos minerais, vertidos ou residuos fitotóxicos) que poidan dar lugar á aparición posterior de alteracións de sintomatoloxía de difícil interpretación.

b) - Método de control: control cultural.

Entre os diferentes tipos de prácticas culturais, destacan:

Aportar unha fertilización equilibrada.

Evitar as segas moi a ras de solo, ou moi frecuentes.

Eliminar os restos da sega en zonas con presenza de enfermidades.

Evitar o desequilibrio hídrico no solo.

Evitar o piso intensivo sempre polas mesmas zonas.

c) - Control de enfermidades criptogámicas.

No caso de que se detecte algunha enfermidade na praderías, o primeiro e máis importante paso é a identificación precisa do fungo causante. Para elo se procederá a análise en laboratorio.

De forma xenérica, na prevención e control das posibles enfermidades, teranse en conta as seguintes indicacións:

• Preventivas:

- Elixir sempre especies e variedades resistentes ás enfermidades que se poidan presentar e ó uso previsto.

- Realizar regas profundas e espaciadas no tempo, preferentemente a primeiras horas do día.
- Coida-la drenaxe e a aireación do solo. En terreos mal drenados debemos evitar os axulagamentos.
- Evitar un sombreado excesivo.
- Evitar solos básicos, situar o pH preferentemente entre 6 e 7.
- Realizar unha fertilización equilibrada; ante algúns ataques de fungos deberáse reducir o abonado nitroxenado e forzar o potásico.
- Realizar tratamentos funxicidas preventivos.
- Recoller os restos da sega, sobre todo nas zonas onde exista risco de aparición de novos focos de enfermidades.
- Curativas:
 - Aplicar funxicidas curativos no momento dos primeiros síntomas e previa determinación no laboratorio do axente que está actuando.
 - Reducir os aportes nitroxenados e aumentar os de potasio nos abonados mentres persista o axente.
 - Recoller os restos da sega, segando no primeiro lugar as áreas sans para terminar coas danadas. Estes restos non se deberán empregar para compost.
- Teranse en conta os seguintes condicionantes técnicos da aplicación de funxicidas con equipos de pulverización:
 - É esencialmente necesario asegurar un bo reparto e unha boa fixación das gotas sobre toda a masa vexetal que se debe tratar.
 - Unha penetración ata a base das plantas é aconsellable cando se utilicen funxicidas sistémicos.
 - Recoméndase utilizar boquillas que produzan gotas finas con presión suficientemente alta, da orde de 5 - 10 bares.
- d) - Control de pragas de vertebrados.

A presenza de toupeiras ou ratos nas áreas de céspede deberá ser controlada para evitar que cheguen a ser unha praga.

As pragas de vertebrados se controlarán coa caza, trampas, cebos, ultrasóns, inundacións de galerías e/ou espaxamento da terra dos montículos.

A.3.- A REGA.

Os elementos vexetais regaranse esporadicamente ou acotío nas épocas que fose necesario, dependendo das condicións climatolóxicas e das especies de plantas existentes.

As regas realizaranse mediante aspersorios, difusores, goteo ou mangueras. A auga correrá a conta do concello, gastando a estritamente necesaria para a rega.

Para a execución correcta de rego das áreas de pradería, teranse en conta as especificacións seguintes:

- O aporte de auga deberá facerse de forma uniforme, que chegue ó solo suavemente, preferentemente en forma de choiva fina.
- Evitase o exceso e a escorrentia superficial da auga e a perda de auga por bocas de rega mal pechadas ou calquera outro motivo.
- Aportase a cantidade de auga estritamente necesaria.
- Regarase preferentemente a primeiras horas da mañá, ou pola noite. Nas zonas e épocas propensas ás xeadas, regarase preferentemente ó mediodía. Nas zonas afectadas por enfermidades criptogámicas evitase regar pola noite.

En calquera caso as necesidades hídricas e dose de rego despois da realización de probas para obtelo bulbo húmido será como segue:

Necesidades hídricas a cubrir.

- Inverno: entre 0 e 2 l/m² e día
- Primavera e outono: 2-3 l/m² e día
- Verán: 4-6 l/m² día

A dose diaria de rego será:

- Inverno: entre 1 e 10 minutos
- Primavera e outono: entre 5 e 12 minutos
- Verán entre 10 e 20 minutos

A.4.- RESEMENTEIRA DE ÁREAS DANADAS.

A resemteira permite recuperar as áreas de pradería degradadas, con sementeiras puntuais, antes do resemteado segárase a 15 - 40 mm e efectuarase un escarificado ou un aireado en profundidade cun aireador de pugas ocas. A dose de resemteado (aproximadamente 30 g/m²) é superior sempre a dose de sementeira debido á perda de semente entre o tapiz existente . Posteriormente se aportará un tapa sementeira cunha composición variable a base de materia orgánica e area a razón de 4 l/m².

A.5.- Recebado en camiños e paseos.

Levarase a cabo na forma e momento no que as súas condicións físicas o requiran e sempre que, a xuízo do departamento de Patrimonio Histórico, se considere oportuno.

A.6.- Aireación

Para facilitar a aireación do terreo realizaranse, cando menos dúas veces ao ano, labores en superficie (verticut) ou profundidade (perforadora) cos posteriores recibados co substrato correspondente (mestura de humus e area silíceas) na dose que determinará o Servizo.

A.7.- ENTRECAVADO

Os arbustos e as árbores plantados en zona terreña daráselles de 2 a 4 entrecavados, repartidos en primavera e outono, e en todo caso sempre que o estime oportuno o Servizo de Patrimonio Histórico. Estes labores deberán ter dunha profundidade que non afecte ao sistema radicular.

A.8.- ANGAZADO

Todos os terreos de calquera das zonas serán angazados frecuentemente e en particular despois de cada labor de entrecavado.

A.9.- LIMPEZA

Esta labor incluírá zonas verdes así como fontes e estanques e a xestión ambiental dos residuos mediante calquera procedemento considerado na Normativa vixente.

Para levar a cabo estas labores de eliminación de restos se realizará mediante:

- Limpeza de papeleiras e colectores
- Varrido manual e varrido mecánico
- Hidrolimpeza

A limpeza de papeleiras e colector de broza consistindo no baleirado de desperdicios e broza, así como da reposición das bolsas plásticas e lavado dos residuos acumulados.

O mantemento de colector e papeleiras para mantelos en perfecto estado de uso, deberán retirarse e pintarse así como realizar unha revisión en taller para uso posterior.

Para a limpeza de elementos de urbanización de pavimento pétreo levarase a cabo mediante varrido manual, varrido mecánico, mixto ou mediante hidrolimpieza.

O varrido mecánico se realizará naquelas áreas con pavimentos continuos, -formigón ou pedra- isto é en beirarrúas, áreas de descanso e paseos.

A hidrolimpieza se realizará polo arrastre dos residuos depositados sobre a superficie pola forza da corrente de auga ate os imbornais. A realización deste traballo só será de aplicación naqueles sitios con pavimentos continuos non granulares.

Limpeza de alcorques; a limpeza superficial dos alcorques se efectuará de forma manual e abranguerá todas aquelas labores que garantan a óptima vexetabilidade das árbores, A operatividade destas labores se realizaran do mesmo xeito que as labores que se especificaron en apartados anteriores.

A.10.- TRATAMENTO FITOSANITARIO.

Na aplicación destes tratamentos utilizaranse medios, produtos e procedementos modernos, eficaces e non tóxicos nin molestos para as persoas. O adxudicatario deberá comunicar previamente e por escrito ao Servizo de Patrimonio Histórico o método, a materia activa e a dose de produto que emprega en cada caso. As horas de tratamento deberán ser tales que non causen prexuízos á veciñanza.

A.11.- CONSERVACIÓN DO TRAZADO E PERFÍS

O adxudicatario manterá o actual trazado, sebes e perfís de praderías nas diferentes zonas, e corrixirá pola súa conta os defeitos ou alteracións que se orixinen naquelas por causas naturais ou pola incorrecta realización dos labores.

A.12.- LABORES DE REPOSICION

a).- Labores de reposición de elementos vexetais.

Estes labores consistirán na substitución, renovación ou resemteira de plantas permanentes, arbustos, árbores de zonas de céspede que perderán ou minguan considerabelmente as súas características ornamentais ou ben que o seu precario estado botánico faga prever tal situación para un futuro próximo.

Para todas as reposicións que se efectúen utilizaranse terróns, sementes pratenses, plantas, arbustos, ou árbores idénticos en características botánicas, idade, tamaño, con formación, etc, ás que no momento da substitución reunía o conxunto do que han de formar parte, salvo que a xuízo do Servizo de Patrimonio Histórico se considere oportuno substituír por outra especie. Todas estas labores de reposición inclúen o destocnado de todos os elementos vexetais.

b).- Labores de reposición e mantemento de elementos non vexetais

O adxudicatario queda obrigado a proceder á reparación ou substitución e mantemento propio de todos os elementos incluídos dentro do perímetro da zona verde adxudicada e non considerados como vexetais. Para tal efecto considéranse como elementos non vexetais os seguintes:

- Sistema de rega (canalizacións, bocas de rega, aspersorios)
- Bancos, papeleiras, fontes, etc.) .
- Varandas, baldosas, valados, etc.

Para a execución destes labores, o adxudicatario reparará de xeito inmediato os elementos. No caso de que o elemento correspondente resulte inservible o adxudicatario procederá o seu inmediato valado e tras a consulta cos servizos técnicos municipais retirarase e entregarse nas dependencias municipais para posteriormente substituílo polo elemento novo correspondente facilitado polo Concello. Todos os materiais utilizados nos labores propios de mantemento (pinturas, graxas , etc.) serán por conta do adxudicatario.

c) .- Condicións do mantemento do mobiliario urbano

Limpeza:

Os elementos de mobiliario deberanse manter limpos de:

- Restos e refugos.
- Po e barro.
- Manchas.
- Pintadas (graffiti)
- Malas herbas.
- Organismos vivos nocivos.

A limpeza xeral e a eliminación dos restos e refugos dos elementos de mobiliario deberanse levar a cabo decote. A eliminación de manchas, pintadas, malas herbas e a desinfección dos elementos de mobiliario levaranse a cabo periodicamente de acordo coas necesidades particulares e con intervencións inmediatas cando, a raíz das inspeccións, se consideren necesarias.

Aspecto:

Deberase manter o máximo posible o aspecto orixinal (cor, textura e deseño) das superficies dos elementos de mobiliario tendo en conta o envellecemento propio de cada material. Deberase evitar a súa degradación debida ó uso, inclemencias meteorolóxicas ou reparacións continuadas.

Seguridade:

De presentar un elemento de mobiliario unha desprotección que o faga inseguro, deberanse tomar as precaucións necesarias para evitar o acceso dos usuarios e en particular das cativas e dos cativos, das persoas maiores e das persoas con limitacións ou mobilidade reducida. Durante a instalación ou reposición dos elementos de mobiliario, durante o seu mantemento e particularmente durante a maior parte das reparacións, estes deberán cumprir as medidas de seguridade para poder ser usados ou, en caso contrario, deberanse sinalar correctamente para impedir que se acceda a eles de forma que non estea dispoñible o elemento de mobiliario ata a súa completa reparación ou ben deberanse retirar da zona temporalmente.

A.13- RECICLAXE DE RESIDUOS

A recollida dos residuos xerados nun espazo verde deberá contempla-la recollida selectiva e o reciclaxe dos seguintes materiais:

- Residuos vexetais (restos de poda, follas e outros restos vexetais)
- Residuos recollidos nas operacións de limpeza
- Residuos inertes ordinarios:
 - Escombros e residuos da construción
 - Terras sobrantes, solos extraídos
 - Metais

- Vidro
- Mobiliario irrecuperable a substituír
- Residuos especiais:
 - Recipientes e restos de pintura
 - Lámpadas
 - Recipientes e restos de produtos fitosanitarios
 - Envases de abonos, etc.

A.14- OPERACIÓNS DE URXENCIA E SEGURIDADE

Terán a consideración de operacións suplementarias as habituais de mantemento, e serán todas aquelas que comprendan os servizos que deben efectuarse para manter e restablecer a seguridade e hixiene pública afectada por desfeitas causadas de forma extraordinaria ou imprevista – accidentes , tormentas, etc-

Para levar a cabo estas labores os operarios cualificados deberán ir provistos de material de protección individual de acordo coa diversidade de situación as que se poden atopar, e estarán dirixidos por un técnico cualificado que deberá tomar as medidas técnicas e de seguridade que crea oportunas durante a realización das operacións de urxencia.

Así mesmo este equipo contará con un vehículo ben comunicado por radio e dotado do equipo suficiente para facer fronte as situacións solicitadas.

Entre outras situacións podemos considerar as seguintes:

- Poda e retirada de pólas rotas ou a punto de caer
- Eliminación de árbores caídas ou con ameaza de caída.
- Reparación de fuga de auga.
- Recollida de verquidos de combustibles.
- Recollida de cristais rotos ou obxectos perigosos.
- Supresión de pintadas en elementos con protección.
- Sinalización de fontes de auga non potable.
- Recollida de animais mortos.
- Balizado de espazos perigosos
- Reparación de afundimentos e desprendementos, e en xeral todas aquelas situacións que afecten a seguridade dos visitantes dos espazos públicos.

B – XACEMENTOS

Os xacementos da Villa Romana de Toralla e Xacemento do Castro de Vigo terán un mantemento idéntico nas labores culturais ós xardíns históricos. Ambos xacementos se atopan tapizadas por un mosaico de vexetación que brota de forma ventureira, esta colonización por parte destas especies prodúcese de unha forma irregular e descontrolada segundo as diferentes zonas e especies que as tapizan. A supresión desta vexetación invasora tense que acometer dende dúas perspectivas;

Eliminación dos vexetais

Aplicación de herbicidas pre-emerxentes que limiten a nacemento por brotes de raiceiras e sementes unha vez que foran eliminadas.

De non ser así o valor estético destes elementos veríase afectado incidindo ademais de forma importante na estabilidade dos paramentos que conforman os restos das vivendas do Castro e paramentos murarios da “Villa”.

A normativa aplicable para o funcionamento destes espazos protexidos é a que figura

no apartado 1. do artigo 25 da Lei 8/ 1995, do 30 de outubro, do patrimonio cultural de Galicia: “Deber de conservar”. Apartado 1. do artigo 25 da Lei 8/ 1995, do 30 de outubro.

C – MURALLAS

C.1- Limpeza de vexetación nas murallas do castelo do Castro

C.2- Limpeza de vexetación das murallas do Castelo de San Sebastián

As murallas que forman os castelos do Monte do Castro e do Castelo de San Sebastián ó igual que os xacementos do Castro e Toralla, se atopan tapizadas por un mosaico de vexetación que brota de forma venturosa, esta colonización por parte destas especies prodúcese de unha forma irregular e descontrolada segundo as diferentes zonas e especies que as tapizan. A supresión desta vexetación invasora tense que acometer exactamente igual que no punto B -Xacementos do Castro e Toralla-

A superficie total de ambas murallas son, 5.675,1 m² dos cales , 5.201,6 pertencen as murallas do monte do Castro e os 473,5 restantes son as murallas do Castelo de San Sebastián. O estado actual destes elementos do patrimonio histórico é o seguinte:

C.1- MURALLAS DO MONTE DO CASTRO

MURALLA INTERIOR

ZONA A:

Superficie total de 341,64 m².

Vexetación invasora dominante: *Arthemis coluta*

Espesura da vexetación: Media. Permitindo a visibilidade dos muros

Altura vexetación: 0,5 m

ZONA B:

Superficie total de 508,75 m².

Vexetación invasora dominante: *Rubus fruticosus*

Espesura da vexetación: Completa

Altura vexetación: 0,5-1 m

Notas: Especies acompañantes *Hedera helix* e *Pinus radiata*

ZONA C:

Superficie total: 439,10 m².

Vexetación invasora dominante: *Rubus fruticosus*

Espesura da vexetación: Media

Altura vexetación: 0,5 m

Notas: Brotes de *Pinus radiata*

ZONA D:

Superficie total 436,65 m².

Vexetación invasora dominante: Rubus fruticosus

Espesura da vexetación: Completa

Altura vexetación: 1-1,5 m

Notas: Especies acompañantes hedera Helix.

ZONA E:

Superficie total: 600,6 m²

Vexetación invasora dominante: Rubus fruticosus

Espesura da vexetación: Completa

Altura vexetación: 1-1,5 m

Notas: Especie acompañante Hedera helix

ZONA F:

Superficie total: 551,8 m²

Vexetación invasora dominante: Rubus fruticosus

Espesura da vexetación: Media

Altura vexetación: 0,5 m

ZONA G:

Superficie total: 377,55 m²

Vexetación invasora dominante: Rubus fruticosus

Espesura da vexetación: Completa

Altura vexetación: 0,5-1 m

Notas: Pés de Acacia melanoxyton con alturas de 1-3 m

MURALLA EXTERIOR

Superficie total : 1101,41 m². A vexetación invasora é de espesura media, formada por Rubus fruticosus, Anthemis cotula, é fieitos. A estrutura da muralla está recuberta por unha gran capa de musgo.

MURALLA ZONA A:

Superficie total : 656,535 m² Vexetación invasora con espesura completa, especies; Rubus fruticosus, hedera helix, fentos.

MURALLA ZONA B:

Superficie total : 187,57 m². Vexetación invasora de espesura escasa, especie dominante Hedera helix.

C.2- MURALLAS DO CASTELO DE SAN SEBASTIÁN.

A situación actual das murallas do Castelo de San Sebastián e a seguinte:

O leste da muralla cunha superficie total de 227,5 m² a invasión da vexetación impide a visión dos muros, a especie invasora principal é Rubus fruticosus, aparecendo tamén un toco Ficus carica - figueira -

Na parte oeste da muralla cunha superficie total de 246 m² a espesura da vexetación é parcial, sendo visible a estrutura da muralla. Ademais do deterioro feitos pola invasión da vexetación, nos muros atópanse ocos producidos pola caída das pedras da muralla, sendo necesaria a súa reparación. Así mesmo a parte superior é unha acumulación de terra e pedras recubertas de vexetación herbácea susceptibles de limpeza.

O nivel de prestación do servizo deberá ser tal que; o estado actual dos distintos lugares a conservar se vexan amplamente favorecidos coas naturais melloras que o tempo e coidados culturais aplicados de forma regular producen, sendo estes traballos os que se detallan a continuación:

- Limpeza do ámbito de protección mediante unha escarda manual con arranque do sistema radical sobre o solo e paramentos dos muros do castelo.
- Supresión de forma manual de Centrantus ruber.
- Escarda manual con arraigue do sistema radical dos “pés” dos vexetais superiores.
- Aplicación de herbicidas sistémicos totais mesturado con aminoácidos - a función dos aminoácidos son a apertura estomática dos vexetais mellorando a aptitude de absorción do herbicida - A dose de aminoácidos aplicarase unha semana despois da utilización do herbicida.
- Aplicación de un produto antixerminativo entre as xuntas do mampostos co fin de prolongar a xerminación desta especies invasoras.
- Retirada de restos a vertedoiro
- Todos estes traballos deberán realizarse respectando a actual normativa de Prevención de Riscos Laborais e en concreto o disposto na Lei 31/95.

